

INDENRIGSMINISTERIET

Den 25. januar 1984

Notat ad samrådsspørgsmål H

Indledning:

Når det midlertidige udvalg til prøvelse af valgene endnu ikke har kunnet afslutte udvalgsbehandlingen, er det på grund af

1. Usikkerhed i anledning af 100/10 stemmer i Frederiksværk,
2. Oplysninger om »enkelte tilfælde« af forkert brevstemmebedømmelse i Lyngbykredsen (borgmester Harkjær har i eftermiddag i radioen udtalt 4 eller 5 stemmer),
3. Gisninger om, at der *måske* også har været forkerte vurderinger af brevstemmer i andre kredse, og
4. Sidst, men ikke mindst: det forhold, at 16 stemmer er afgørende for mandatfordelingen.

Jeg undervurderer *ikke* de betænkeligheder, disse forhold giver anledning til, men jeg fremhæver, at uregelmæssighederne må ses i sammenhæng med, at der er afgivet ca. 3.386.000 stemmer.

Praktiske problemer:

De vigtigste problemer er af praktisk karakter.

1. Der må iværksættes kontrolprocedurer i forbindelse med udlevering af stemmesedlerne til dem, der skal transportere dem til optællingsstedet/optællingsstederne:

- stemmesedlerne skal udleveres til de rigtige personer,
- det skal sikres, at *alle* stemmesedler udleveres,
- det skal allerede ved udleveringen af stemmematerialet sikres, at dette kan identificeres (henføres til rette opstillingskreds/afstemningsområde).

Det bemærkes i denne forbindelse, at brevstemmesedler – i modsætning til almindelige stemmesedler – ikke er påtrykt angivelse af, hvilken afstemningskreds de vedrører.

2. Transporten må ske i sikrede biler og med politieskorte (som ved Europa-Parlamentsvalget i 1979).

3. Ved modtagelsen af stemmematerialet på optællingsstedet/stederne må der

- ske fornyet kontrol af, at hele stemmematerialet er til stede,
- det må sikres, at stemmematerialet opbevares på et sikret sted,
- der må atter sørges for, at der ikke er fare for sammenblanding af materiale fra forskellige opstillingskredse/afstemningsområder på optællingsstedet/stederne.

4. Ved gennemgangen af stemmematerialet må der træffes foranstaltninger for at undgå, at der heller ikke her sker sammenblanding af stemmematerialet fra de enkelte afstemningsområder. Det vil i dette øjemed være nødvendigt, at stemmesedlerne fordeles i en række separate rum. Erfaringer fra den af folkettingen i 1964 foretagne optælling af ca. 8.000 stemmer har vist, at der er store praktiske problemer forbundet med opretholdelsen af den nødvendige adskillelse af stemmesedlerne.

Ud over de praktiske problemer opstår der problemer i forbindelse med bedømmelsen af brevstemmesedlerne. Der må således udfærdiges instruktioner for fremgangsmåden ved optællingen, og reglerne for vurdering af brevstemmesedlerne må fastlægges minutløst på forhånd.

Der er spurgt om, hvilke problemer og usikkerhedsmomenter der er forbundet med en fornyet optælling. Spørgsmålet er vanskeligt at besvare. Der har aldrig tidligere været foretaget en så omfattende ekstra fintælling af så enormt et materiale. Ingen har prøvet at løse denne opgave før. Ingen har erfaring for, hvilke problemer der kan opstå undervejs.

Jeg må bede udvalget overveje, hvor let der må antages at kunne ske en fejl – stor eller lille – i blot en enkelt fase af denne fornyede stemmeoptællingsprocedure.